

KURJER

Cena ogłoszeń na 1 str. za wiersz milimetry 20, na 4-ej stronie za wiersz milimetry 10 groszy. Komunikaty (ogłoszenia tekstowe) za wiersz milimetry 30 groszy. Układ ogłoszeń na 1-ej str. 4-o łamowy, na 4-ej str. 6-cio łamowy. Terminy druku mogą być przez administrację zmieniane dowolnie. Prenumerata miesięczna 3 złote.

Redakcja i Administracja: Wilno, ul. WILEŃSKA
№ 15, I piętro. Czynna od godz. 9 do 3 popoł.

WILEŃSKI

NIEZALEŻNY ORGAN DEMOKRATYCZNY

Wychodzi codziennie prócz dni poświęconych

Po konferencji bałtyckiej.

Konferencja ministrów spraw zagranicznych Finlandji, Polski, Łotwy i Estonji, zakończyła swe obrady.

Uczestnicy zjazdu w zrozumieniu doniosłego znaczenia poruszonych problemów, mających ścisły związek z działalnością Ligi Narodów w dziedzinie realizacji systemu arbitrażu, gwarancji i ograniczenia zbrojeń, powzięli znamienne uchwałę, uznającą za pożądaną współpracę 4-ch ministrów spraw zagranicznych, których rządy zgodziły się zasadniczo na podstawowe punkty uchwał piętego zgromadzenia Ligi Narodów.

Oczywiście mowa tu o protokole genewskim, który znajduje się obecnie pod grozą likwidacji, jak do tego zmierza rząd Baldwin'a w Anglii.

Konferencja bałtycka mająca za cel swój utrzymanie pokoju we wschodniej Europie, zagrożonej stale od strony Sowietów, wyraziła przez usta przedstawicieli zainteresowanych państw swój pogląd na kwestję zbrojeń i uzgodniła działania swe na mającej się odbyć, w myśl rezolucji Ligi Narodów, powszechnej konferencji rozbrojeniowej.

Dalsze uchwały konferencji w Helsingforsie zmiernie do zadziwienia ścisłych stosunków sąsiedzkich pomiędzy państwami, na niej reprezentowanymi.

A więc wprowadzenie ułatwień w formalnościach paszportowych i ulgi taryfowo-celne przyczynią się do żywszego zainteresowania sfer gospodarczych rzeczonych

państw, co niewątpliwie mieć będzie doniosły wpływ na dalsze poczynania polityczne, w formie koncepcji przymierza, czy też bloku obronnego.

Serdeczny nastrój, panujący na konferencji, jednogłośnie w uchwaleniu rezolucji i zadziwiająca zgodność poglądów na poruszone sprawy, dowodzą, że państwa bałtyckie, stojące dotychczas zdala od samodzielnych działań politycznych i ekonomicznych na terenie międzynarodowym, postanowiły zmienić swą taktykę i zerwać z indolencją, mszczącą się bezlitośnie w formie ciągłych zamachów czerwonego imperjalizmu.

Uchwały konferencji helsingforskiej zbliżyły politycznie i gospodarczo państwa bałtyckie z Polską.

Bez konwencji wojskowych osiągnięto porozumienie w sprawach narodowych, politycznych i ekonomicznych.

Państwa bałtyckie okazały tem pragnienie wykuwania własnymi siłami swej przyszłości i że przestały polegać na pomocy wielkich mocarstw.

Porządek dzienny konferencji został też w tym duchu ułożony, a rządy mocarstw zachodnich zostaną *post factum* poinformowane o powyższych decyzjach.

Zjazd w Helsingforsie jest oznaką tężny narodowej jego uczestników, pragnących skierować współdziałanie w najżywniejszych kwestjach na drogę utrzymania pokoju we wschodniej Europie.

Rząd francuski przeciw mowie Rykowa.

PARYŻ. Ambasador francuski w Moskwie otrzymał od swego rządu zlecenie zaprotestowania wobec rządu sowieckiego przeciw ostatniej mowie Rykowa, przewodniczącego Najwyższej Rady Komisarzy Ludow-

wych, w której to mowie Rykow zakwestjonował prawomocność pretenzji francuskich do zwrotu długów rosyjskich, zaciągniętych przez dawnejsze rządy we Francji.

Zarządzenie przeciw inflacji we Francji.

PARYŻ. Pisma niedzielne pochwalają oświadczenie Herriota przeciw inflacji. Wkrótce odbędzie się specjalna konferencja Herriota z ministrem finansów Renaudym i innymi ministrami gospodarczymi w sprawie przeprowadzenia dalszych oszczędności. Co do przeciwdziałania inflacji, rząd francuski pragnie przede wszystkim ściągnąć 4 tys. 500 milj.

franków, od 1923 r. kursujących w obszarze Saary. Przejściowo pragnie rząd przeprowadzić sanację wypłatami czekowymi, postanawiając pensje wyższych urzędników wypłacać czekami. Podobną operację sanacyjną postanowił przeprowadzić rząd na wyspie Madagaskarze, gdzie utworzony zostanie instytut emisyjny.

Japonja uznaje Sowiety.

WIEDEŃ. „Neue Freie Presse” donosi z Tokio, że należy spodziewać się lada dzień uznania Sowietów przez Japonję. W tym tygodniu

ma nadejść z Tokio nota w tej sprawie. Japoński poseł w Rzymie zostanie posłem w Moskwie.

Konflikt w sprawie odszkodowań.

WASZYNGTON. Senator Johnson postawił wniosek, domagający się od Hughes'a przedłużenia Senatowi odpisu układu paryskiego w sprawie odszkodowań.

Zwolennicy doktryny Monrogo w Senacie sprzeciwiają się zasadniczo jakimkolwiek mieszanii się Ameryki do spraw europejskich i niechętnie patrzą na udział jej w

układzie paryskim. Z tego powodu przyjdzie zapewne w Senacie do ożywionych rozpraw.

Prezydent Coolidge stoi na stanowisku, że układ paryski nie potrzebuje ratyfikacji Senatu. Sprawa ta może więc stać się przyczyną konfliktu nie tylko w Senacie samym ale również pomiędzy Senatem a Coolidge'em.

Niepokój w angielskim przemyśle węglowym.

LONDYN. Opinia publiczna Anglii obserwuje z napięciem zajścia w angielskim przemyśle węglowym.

W górnictwie panuje wrzenie wśród robotników. Zdać się, że zbliża się nowy konflikt. Nastrój rozgorzyczenia ogarnął robotników południowej Walji, gdzie z jednej strony panuje wielkie bezrobocie, z drugiej zaś płace są bardzo niskie. Również

w miejscowości Lancashtre, gdzie górnictwo pracuje z deficytem, podwyżka płac na dłuższy czas będzie niemożliwa.

Ocena sytuacji jest bardzo utrudniona, gdyż ruch mniejszości przemycił pod maską żądań syndykalitycznych radykalne hasła komunistyczne.

Bojówki wszechniemieckie działają.

BERLIN. Oznaką wejścia wszechniemców do Rządu, jest podnoszenie głowy wszystkich bojówek tego obozu. W Magdeburgu odbył się szósty zjazd Stahlhelmu. Miasto całe

było udekorowane w barwy cesarskie. W zjeździe biorą udział m. in. admirał Scheer i założyciel Orgeschu Escherich.

TELEGRAMY.

Kampanja przeciwko Trockiemu.

MOSKWA. Prasa sowiecka publikuje mnóstwo rezolucji, potępiających Trockiego. „Prawda” dodaje, że „trockizm” może podważyć istnienie

komunizmu światowego, dlatego też należy energicznie zwalczać wszelkie przejawy niesubordynacji partyjnej jaką jest „trockizm”.

Obchody bolszewickie.

MOSKWA. Prasa sowiecka podaje szczegółowy program obchodu rocznicy śmierci Lenina.

Bolszewicy przygotowują się do tego „święta” z wielką pompą. W obchodach mają wziąć udział „komsomolcy”, kluby robotnicze i t. d.

Nowa taktyka.

MOSKWA. Wobec nieprzejawnych dla Sowietów prądów nurtujących na wsi, odbył się cały szereg zjazdów, poświęconych sposobom agitacji po wsiach wśród włościan.

Z przemówień głównych przewodników bolszewickich wynika, że włościanstwo zamknęło się w swym ży-

Rocznica śmierci Lenina ma być wykorzystana dla propagandy zagranicznej w ten sposób, że komuniści mają wydać manifest i zwołać cały szereg zjazdów młodzieży, na których głównym ośrodkiem debaty będą hasła leninowskie.

Pod przykrywką wzmocnienia agitacji komunistycznej wśród włościan, bolszewicy zamierzają nastąpić do wsi, by w ten sposób stworzyć „cywilne załogi” wśród niezadowolonej z rządów sowieckich ludności wiejskiej.

Wiadomości polityczne.

„Rok administracyjny” w województwach wschodnich. W prezydium Rady ministrów przystąpiono do opracowania projektu t. j. utworzenia etatu specjalnych urzędników w starostwach województw wschodnich.

Urzednicy ci byłiby zastępcami starostów. Do ich obowiązków należałoby objeżdżanie terenu administracyjnego starostw, złatwianie spraw administracyjno-karnych, wydawanie zarządzeń doraźnych i o-

becność na posiedzeniach rad gminnych.

Tendencją tego projektu jest ściślejsza kontrola nad sprawami administracji, a także nawiązanie bliższego kontaktu między administracją a ludnością miejscową na gruncie potrzeb tej ludności.

Onegdaj obradowała Rada Naczelna P. P. S.

w dalszym ciągu rada naczelna P. P. S. Przewodniczył pos. Daszyński.

Pos. Niedziałkowski złożył spra-

wozdanie z obrad egzekutywy międzynarodowej socjalistycznej, omawiając genewski protokół arbitrażowy, mówca oświadczył, że II Międzynarodówka wypowiedziała się za bezwzględną jego ratyfikacją. Referent przedstawia przebieg posiedzenia z egzekutywy i program dalszych prac P. P. S. na jej terenie.

Po dyskusji przyjęto wniosek zatwierdzający sprawozdanie pos. Niedziałkowskiego oraz rezolucję wypowiedzianą się za bezwzględnie pokojowym załatwieniem zatargu z w. m. Gdańskiem.

Następnie rada wysłuchała sprawozdania sen. Kopiczyńskiego z działalności Towarzystwa uniwersytetu robotniczego. Stwierdzono pomysły rozwój tej instytucji, która posiada już przeszło 50 oddziałów w całym kraju. Wysłuchano również sprawozdania pos. Arciszewskiego o działalności Robotniczego wydziału wychowania daleka, wyrażając mówcy podziękowanie za pracę jego na stanowisku przewodniczącego tego wydziału.

O sprawach organizacyjnych mówił pp. Holówka i Buzek, zaś o ruchu spółdzielczym p. Zaremba. Po przyjęciu szeregu postanowień w tych kwestiach, przewodniczący pos. Dąbski zamknął obrady.

Zarząd główny Z. P. S. L. „Wyzwolenie” i „Jedność Ludowa” rozpoczął onegdaj w gmachu sejmiku obrady pod przewodnictwem posła J. Dąbskiego.

Zgodnie z wnioskiem prezydium i prezesa klubu sejmowego Z. P. S. L., pos. Rudzińskiego, rozpoczęła się dyskusja w sprawie uzupełnienia programu partyjnego. W rozprawie ujawniły się poglądy, wyrażające się za przeprowadzeniem reformy rolnej, przyczem z wielu stron wysunięto zasadę wyłączenia bez odszkodowania,

jako postulat programowy. Dalej podniesiono w dyskusji żądanie rozdzielenia Kościoła od państwa, nadanie Z. P. S. L. charakteru stronnictwa klasowego, zjednoczenia ruchu ludowego itd.

Na podstawie przeprowadzonej dyskusji, specjalna komisja opracuje definitywnie projekt programu, który zostanie przedstawiony do zatwierdzenia kongresowi Z. P. S. L., odbyć się mającemu w marcu r. b.

Onegdaj rozpoczęły się obrady Rady Naczelnej Ch. D., które miały na celu sprawy organizacyjne i wewnętrzne krajowe.

Pos. Bittner wygłosił referat o organizacji stronnictwa; pos. ks. Kaczyński mówił o zmianach w ordynacji wyborczej. Referent wypowiedział się za zmniejszeniem liczby posłów i za zasadą zmiany proporcjonalności w stosunku do rzeczywiste oddanych głosów. Następnie dokonano wyboru komisji.

O ogólnej sytuacji politycznej mówił popołudniu poseł Cnaciński. Mówca omówił wypadki w Gdańsku, zobrazował sytuację parlamentarną oraz stosunek Ch. D. do Rządu, wyrażając przekonanie, że Ch. D. nie powinna dopuścić do przesilenia rządowego.

W dyskusji zaznaczyły się głosy, że w obecnym gabinecie powinna być zachowana równowaga polityczna, która w ostatnim czasie zachwiała się na korzyść lewicy.

Dziś dalszy ciąg obrad.

Toczące się tu rokowania niemiecko-liczki w sprawie ruchu kolejowego doprowadziły do ustalania taryfy tranzytowej, dla podróży i towarów, na liniach prowadzących z Prus wschodnich do Rosji.

katastrofę przemysłu drzewnego, podnoszonego wskutek sanacji waluty.

Na czem opierano podwyższenie taryf, i innych opłat za świadczenia kolejowe? Czy brano pod uwagę warunki przewozów, czy zastawiano się nad kalkulacją przewozów, czy badano skutki jakie mogą być następstwem wysoko ustalonych opłat kolejowych? Nie. Autorytetem w sprawach podwyższenia opłat kolejowych było zdanie poszczególnych fachowców taryfowych nie mających jak widać z następstw najmniejszego pojęcia o położeniu ekonomicznym kraju, dla tych zaś całą umiejętnością w tym kierunku były stare zaborcze taryfy, martwa makulatura nie mająca najmniejszego wpływu na ustosunkowanie się życia gospodarczego w dobie powojennej. Opłaty dzierżawne za grunta i inne urządzenia kolejowe wyrubowano do tego stopnia, iż te okazały się kilkakrotnie wyższe od takichże przedwojennych. I na czem opierano kalkulację tych bezmyślnych podwyżek, czy na cenie gruntów, czy na ich znacznym zapotrzebowaniu? Ani jedno ani drugie. Ot na fantazji projektodawcy.

Uładek przewozów, ucieczka przedsiębiorstw z terytorjów dzierżawnych od kolei—oto rezultaty genialności fachowców kolejowych.

Ze tak jest w rzeczywistości, do wodom tego, cofanie się na całej linii ministerstwa kolei w sprawach taryfowych, obniżanie cen za przewozy czynszów dzierżawnych. Niestety akcja ta w dobie obecnej cośkolwiek spóźniona i niewiele pomoże niektórym gałęziom przemysłu i handlu jak na przykład branży drzewnej, gdy Bolszewja korzystając z nieudolności naszych fachowców, oparowała rynki drzewa trzymane poprzednio przez polskie kupiectwo.

Brak zrozumienia ze strony wielkorządców P. K. P. na potrzeby rozwoju i podtrzymania przedsiębiorstw przemysłowo-handlowych w pierwszej linii cechuje charakter gospodarki kolejowej.

Setki skarg na drakońskie rozporządzenie poszczególnych urzędów PKP., względem klienteli kolejowej, szykany, represje i kary ze strony kolei do przedsiębiorstw nie mających możliwości w obecnym czasie ogólnego kryzysu ekonomicznego, wywiązać się w terminie w wygórowanych opłatach za świadczenia kolei dowiedzą dosadnie o zrozumieniu powagi sytuacji gospodarczej w kraju przez ludzi śledzących nie na swoich miejscach.

O sprawności funkcjonowania administracji kolejowej na razie nie poruszamy, lecz wcale nie było by to obrazą w tym względzie gdyby zamiast skrzydeł zastąpić godło kolejowe najpospolitszym żółciem.

Samowystarczalność, bezdeficytowość gospodarki kolejowej w ciągu jednego roku przy takim systemie jak obecny, to echo trąby w próżnię.

Przedewszystkiem reorganizacja pracy w kolejnictwie a następnie dopiero reorganizacja urzędów, przeciwnie do tego na PKP. rozpoczęto reorganizację od redukcji personelu bez zmiany systemu i redukcji pracy, wytwarzając w ten sposób chorobliwy stan przewlekłego załatwienia spraw zależnych od kolejnictwa.

Stałe skargi, złorzeczenia klienteli kolejowej na biurokratyczne traktowanie spraw życiowych zależnych od władz kolejowych dają świadectwo prawdzie o instytucji, której sprawność decyduje bezsprzecznie o rozwoju ekonomicznym całego kraju.

Gdy koleje faktycznie mają stać się przedsiębiorstwem zarobkowym na wzór różnych kolei prywatnych w obcych państwach, wówczas reorganizacja w tym kierunku powinna spocząć w rękach ludzi wybitnie zdolnych na polu organizacyjnym o szerokiej inicjatywie prywatnej, mających dokładnie warunki i potrzeby ekonomiczne kraju i tacy ludzie powinni stanąć na czele kolejnictwa z dodaniem im do pomocy ludzi czysto fachowych dla prowadzenia technicznej gospodarki kolejowej. Jednakże gdy dalsze losy reorganizacji PKP.

na przedsiębiorstwo prywatne, powierzone zostaną przez sfery decydujące dotychczasowym jej sternikom, społeczeństwo nie wiele korzyści spodziewać się może po tym nowym tworze.

Wzorem prowadzenia gospodarki na kolejach mogą być przedwojenne prywatne koleje, Warszawsko-Wiedeńska w Kongresówce, następnie kolej północna Kraków—Wiedeń w Austrii, które z chwilą gdy przeszły pod zarządek państwowy po roku rządowej gospodarki zamiast jak poprzednio znosić złote jaja zradzały wysoki deficyt.

Na razie tyle słów o reorganizacji P. K. P.

R. Set.

Popularyzacja znaczenia morza.

W pięknej sali rekreacyjnej gim. państwowego im. J. Lewela w dniu 18 b. m. o godz. 1szej. Okręgowy Oddział Ligi Morskiej i Rzecznej urządził uroczyste rozdanie nagród młodzieży szkolnej za najlepsze piśmienne przypracowania na temat „O ważności morza dla Polski”. W uroczystości tej poza zarządem Ligi na czele z prezesem p. K. Wimbor, wzięli udział pp.: kurator Gąsiorowski, naczelnik wydz. szkół średnich Swiderski, wice-prezydent miasta Łokuciejewski, Malecki dyrektor, wizytator szkół średnich Fedorowicz, dyrektorowie gim. Żelski, Biegański, Zapaśnik i Paszkiewicz, prezes syndykatu dziennikarzy Bukowski, oraz wielu nauczycieli szkół średnich. Poza rodzicami wyróżnionych uczniów i członkami Ligi nie widać było przedstawicieli wileńskiego społeczeństwa pomimo rozestania licznych imiennych zaproszeń i zawiazań w prasie miejscowej, a wielka szkoda że tak mało jest zrozumienia dla najżywniejszych spraw naszego narodu. Uroczystość zagali treściwym przemówieniem prezes Ligi p. Wimbor, wskazując na to że starsze pokolenie zniszczone już i po części upojone odzyskaną wolnością — niezdolne jest dzisiaj do potrzebnych czynów twórczych a czeka nas wielka praca ugruntowania naszej wolności nad morzem, praca tworzenia floty silnej i dużej, to też Liga dziś już zwraca się w stronę młodych a silnych ramion których praca ta czeka — na młodzieży naszej cała nadzieja, i chociaż dziś Wilno jest najdalej od morza odsunięta należy nam o nim nie zapomnieć pamiętając o dawnych drogach historycznych z Wilna ku morzu. Na zakończenie przemówienia podziękował p. Kuratorowi i całej pedagogicznemu za okazanie poparcia i współpracę w realizowaniu powyższego konkursu. Następnie zabrał głos p. kurator Gąsiorowski dziękując młodzieży za pracę, która dała tak świetne rezultaty czego dowodem są liczne nagrody która młodzież za chwilę otrzyma, jest to dowodem że młodzież poważnie myśli o ważnych sprawach życia państwowego, oraz świadczy to o wysokim poziomie naszej szkoły. Na zakończenie nadmienił p. kurator że pomysł tego konkursu był nader szczęśliwy gdyż łączy wiedzę z potrzebną propagandą. Trzeci z kolei zabrał głos kom. marynarki wojennej p. Mieczysław Burhardt nadmieniając, że czuje się szczęśliwym widząc jak tu na Wileńszczyźnie myśl o morzu polskim stale się rozwija, nadmienił że w marynarce 40 proc. oficerów stanowią synowie Wileńszczyzny, widząc że młodzież w swoim wypracowaniu szeroko potraktowała także sprawę marynarki wojennej życzy obecnej młodzieży, aby wielu z nich w niedalekiej przyszłości doczekało się stopni poruczników, komandorów i admirałów, pełniąc dalsze swe obowiązki dla chwały Ojczyzny. Następnie p. Wimbor rozdał uczniom nagrody w postaci pięknych książek o morzu. Uroczystość uświetniła orkiestra szkolna i świetny chór mieszany.

Czy bankructwo gospodarki P. K. P.?

Stale od sześciu lat organizowane, reorganizowane (czytaj dezorganizowane) kolejnictwo polskie wchodzi obecnie w fazę czwartej czy piątej z rzędu reorganizacji.

Na mocy rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej ogłoszonego w Dzienniku Ustaw Nr. 116 z dnia 31 grudnia r. ub. P. K. P. w celach naprawy Skarbu Państwa zamienione być mogą na przedsiębiorstwo Polskich Kolei Państwowych.

Każdy nowy dotychczasowy minister kolei w zależności w którym zaborze ujrzał światło dzienne i gdzie poraz pierwszy ujrzał dymiący parowóz, uważał za swój obowiązek — postawić system administracji i gospodarki kolejowej według wzorów odnośnego zaboru, potępiając w czambuł organizację kolei wprowadzoną przez swego poprzednika na fotelu ministerjalnym.

Widmo ciągłych reorganizacji kolejnictwa jak ta znowu unosi się nad P. K. P. wywołując niepokój wśród całej rzeszy pracowników kolejowych miejscowych kawałka chleba na dzień następny, następnie dezorganizując zmysły licznej klienteli kolejowej z powodu ciągłych zmian w zarządzeniach to kasujących lub ustanawiających nowe urzędy w związku z każdorazową taką reorganizacją.

Świeżo wprowadzona z dniem 1-go stycznia r. b. organizacja urzędów P. K. P. z gruntu postawiona nieudolnie i wadliwie, w myśl przytoczonego rozporządzenia prezydenta Rzeczypospolitej już podlega nowej reorganizacji.

Obecny system organizacji Dyrekcji Kolejowych zapożyczony od wypróbowanego i kasującego się takiego systemu w Bolszewji, prócz wielu złych nie posiada prawie żadnych dodatnich stron. Całą służbę handlową kolei, wtłoczono wydziałowi eksploatacji, podporządkowując tym samem najważniejszą życiową gałąź kolejnictwa jaką jest służba handlowa służbie ruchu, który ze swej strony

siłą faktu dążyć musi do podporządkowania przewozów warunkom ruchowym, zamiast przeciwnie ruch na kolejach podporządkować wymaganiom służby handlowej.

Najlepszą organizacją kolejnictwa ze wszystkich trzech zaborów, była bezsprzecznie niemiecka, w której dominującą rolę zajmowała precyzyjnie funkcjonująca służba przewozowa (handlowa) jako serce w organizmie kolejowym inne zaś gałęzie służby kolejowej stanowiły jej organa pomocnicze dla podtrzymywania prawidłowego funkcjonowania całego aparatu kolejowego.

Dlaczego w różnych projektach organizacji P. K. P. nie wzorowano się na systemie niemieckim najmniej biurokratycznym pozostanie to tajemnicą naszych genialnych fachowców.

Na czem ma polegać ostatnio ogłoszona reorganizacja P. K. P., z treści ustawy dziś jeszcze trudno sobie jasno wyobrazić. Zapewne nastąpi przemalowanie szyldu P. K. P. na przedsiębiorstwo dla eksploatacji kolei, prowadzone nadal pod tym samym kierownictwem i według utartego szablonu biurokratycznego.

Ciągła nowe projekty reorganizacji kolejnictwa, dowodzą tylko jak lichym był płód genialnych fachowców, kiedy każdy taki potworek zrodzony z mamy reorganizacji po krótkim i niechwalebny żywocie zamierał na zapalenie całego swego organizmu, lecz za to naturalni i chrestni papciowie niezastąpieni fachowcy, których by rządy zaborcze dawno wysłały „w emeryty” otrzymywali krzyże, ordery za skonstruowanie coraz to odmiennych dziwotagów.

Dotychczasowe rezultaty gospodarki P. K. P. mimo jak fama głosi niezastąpionej fachowości jej gospodarzy, nieświatne, a wręcz dla całości życia ekonomicznego kraju zabójcze.

Bezmyślne śrubowanie opłat za świadczenia kolejowe spotęgowały

KRONIKA.

Sroda
21
Styczeń

Dzisiaj — Agnieszki P. M.
Jutro — Wincentego M.

Wschód słońca — g. 7 m. 33
Zachód „ — g. 4 m. 02

MIJSCOWA.

— **Delegat rządu.** Władysław Raczkiewicz po powrocie z urlopu pośpiesza złożyć za naszym pośrednictwem wyrazy podziękowania instytucjom oraz osobom, które nadały życzenia świąteczne i noworoczne oraz ze strony przesyła wzajemne najlepsze życzenia.

— **Przyjazd komisji z Warszawy.** W związku z wykrytymi nadużyciami popełnionymi przez członków policji do Wilna zjeżdża specjalna komisja wyłoniona przez Główną Komendę Policji Państwowej w Warszawie.

Przyjazd komisji spodziewany jest we środę rano.

— **Inspekcja komisarjatów P. P.** Nocy dzisiejszej zastępcą Delegata Rządu zarządził inspekcję komisarjatów policji państwowej m. Wilna. Komisja w składzie pp. O. Malinowski, zastępcy Delegata Rządu, Dworakowskiego, naczelnika wydziału bezpieczeństwa i komendanta okręgu inspektora Praszalowicza kontrolowała komisarjaty II, III, IV i posterunek p. p. w Jeruzolimce.

Inspekcja innych komisarjatów odbyła się pod kierunkiem komisarza rządu p. Wimbora.

Komisje naogół znalazły wszystko w porządku, jedynie drobne usterki natury technicznej będą niezwłocznie naprawione.

— **Walka z drożyzną.** We czwartek, dn. 22 m. b. odbędzie się w lokalu Delegatury Rządu zebranie komisji restauracyjno-cukierniczej Komitetu Obywatelskiego do walki z drożyzną.

Na porządku dziennym znajdzie się sprawa ustalenia cen na artykuły cukiernicze, a głównie na mleko, kawę, herbatę.

— **Niezaspokojone apetyty rzeźników.** Ostatnio hurtownicy mięsa wszczęli staranie o podwyższenie cen na mięso o 20 proc.

Sprawą tą zajął się komitet obywatelski do walki z drożyzną i zwołał specjalne zebranie, celem przekalkulowania cen tego artykułu.

Posiedzenie odbyło się wczoraj przy udziale prezesa komitetu p. Bobrowskiego, sekretarza p. Paślawskiego, przedstawicieli konsumentów p. p. Jastrzębskiego, Kowalskiego, Kiełmucia oraz przedstawicieli hurtowników mięsa.

Zebrań po szczegółowym zbadaniu cen bydła i przeprowadzeniu kalkulacji robocizny i innych kosztów, związanych z ubojem, doszli do przekonania, że żądania rzeźników są nieusprawiedliwione. Skonstatowano, iż od ostatniego ustanowienia cen na mięso, t. j. od dn. 22 grudnia r. ub. cena bydła nie uległa zmianie.

— **Z Polskiej Macierzy Szkolnej.** Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej podaje do wiadomości, że z dnem 20 b. m. otwarta zostaje poradnia dla samouków, za pośrednictwem której będą udzielane wskazówki i porady z dziedziny historii, języka polskiego, pedagogiki, przyrody, matematyki, ekonomii politycznej i administracji. Osoby zainteresowane mogą się zgłaszać ogólnie w lokalu Macierzy (Benedyktynska 2 m. 3) codziennie z wyjątkiem świąt i niedziel między godz. 11 a 1 szą po poł. lub też przesyłać zapytania i polecenia pisemne załączając znaczek pocztowy na odpowiedź.

Odpowiedzi będą redagowane na podstawie porad sił profesorskich szkół średnich i wyższych.

— **Bądź błogosławione słońce.** „I znow nam słonko świeci—I wiosna pachnie w krąg” — powiedział by napewno poeta i cieszył by się ogromnie, jak dziecko, które dostało od ciotki cukierek.

Kronikarz co prawda nie jest poetą, ale nie mniej cieszy się słońcem, gdyż posiadając lekkie „na jesiotrach” palto radby w niem doczekać, jak najprędzej wiosny. Bądź więc błogosławione słońce.

— **Z życia spółdzielczego.** Znała w ostatnich latach przed wojną Polska Kasa Rzemieślnicza mieszcząca się przy ul. Królewskiej Nr. 1, której głównym zadaniem było dostarczanie drobnym rzemieślnikom, sklepikarzom, właścicielom dorożek i t. p. taniego kredytu, wznowiła w bieżącym tygodniu swoją, przerwana skutkiem wojny, działalność już na podstawie statutu, jaki obecnie dla spółdzielni kredytowych obowiązuje.

Instytucja ta pod nazwą „Polski Bank Rzemieślniczy w Wilnie” sp. z ogr. odp. mieści się przy ul. Wileńskiej Nr. 27 i na razie czynna jest trzy razy tygodniowo: w poniedziałki, środy i piątki od 5 ej do 7 ej wiecz.

Zarząd tej nowej instytucji kredytowej stanowią pp. Adam Wolański, Franciszek Walicki i Michał Ladowski, zaś Radę Nadzorczą: pp. Witold Abramowicz, Bronisław Krzyżanowski, Zygmunt Nagrodzki, Michał Oszkurko, Jan Piłsudski i Aleksander Rożnowski.

— **Naukowa Organizacja Pracy.** W kole naukowej organizacji pracy przy Stow. Techników, Wileńska 33, 23 go stycznia o godz. 8 ej wiecz. odbędzie się drugie ogólne posiedzenie wszystkich interesujących się zagadnieniami i wynikami nowoczesnych zasad organizacji pracy. Wygłoszone będą przez inż. p. S. Wirkutowicza referaty: 1) Organizacja pracy w urzędach państwowych; 2) Organizacja badań psycho-technicznych przy wyborze zawodu; 3) Sprawa wykształcenia i szkolenia zawodowego.

RUCH WYDAWNICZY.

— **Muzyka.** Wyszedł numer drugi, który zawiera: artykuły następujących autorów: Mattia Battistini „Z mych wspomnień”, Marja Labia „Na grób Pucciniego”, Emil Młynarski „U źródeł przesilenia operowego”, Łucjan Kamiński „Legenda Bałtyku, opera narodowa F. Nowowiejskiego”. W dziale bieżącym: „Impresje muzyczne”, sprawozdania z kraju (M. Giliński, W. Friemann, A. Soltyś, Z. Latoszewski, F. Halpern) i z zagranicy (Andre Coeuroy z Paryża, dr. Hugo Leichtentritt z Berlina). W „trybunie artystów” dyr. Adolf Popławski pisze o swej inscenizacji opery „Carmen”, Prof. dr. A. Chybiński poddaje analizie nowe publikacje dr. Reissa. Numer zawiera ponadto bogaty przegląd prasy krajowej i zagranicznej, kronikę i biuletyn Pol. Tow. Muzyki Współczesnej. W dodatku nutowym „Pre-ludje” Ludomira Różyckiego.

— **Torpeda.** nr. 7, opuściła prasę i zawiera sensacyjną powieść amerykańską Karola Foleya w doskonałym przekładzie Kazimierza Rydlowskiego oraz cały szereg nowel tej miary pisarzy jak Claude Farrere, Prosper Merimee, E. W. Hornung, Feliks Dorman, R. Bringer. Torpeda jest jednym z nielicznych czasopism polskich, przynoszącym w każdym numerze dział filatelistyczny i szachowy. Numer ozdobiony jest kilkunastu udatnymi rysunkami. Cena N-ru 1,50 zł. Adres wydawnictwa: Lwów, Zimorowicza 5.

Teatr Polski

Dzisiaj

Wielka Księżna i chłopiec hotelowy
satyra Savoir'a.

Początek o g. 8-iej wiecz.

W sobotę

O g. 4 pp. przedstawienie szkolne
po cenach zniżonych

Radziwiłł Panie kochanku
komedia Kraszewskiego

Teatr i muzyka.

Teatr Polski. Satyra Savoir'a „Wielka Księżna i chłopiec hotelowy” dzisiaj grana będzie w Teatrze Polskim. Dzięki aktualnemu tematowi (emigracja rodziny cesarskiej) oraz doskonałej grze pp. Z. Grabowskiej, I. Jasińskiej, Z. Jaroszewskiej, M. Godlewskiego, K. Wyrwicy, J. Kurnakowicza, S. Purzyckiego, zabawną tą satyrą zdobyła sobie u nas rekordowe powodzenie. W akcie III-cim kabaret w Deauville, uromatyczniony tańcem i piosenką.

Z operetki. „Karnawał Królewski” zyskuje sobie coraz większe powodzenie, Wilno bowiem widowska tego typu, z tyłoma nagromadzeniem efektami i niespodziankami dotąd nie miało.

Oprócz pp. Kaweckiej, Sempolińskiego, Dowmunt, największym powodzeniem cieszy się taniec p. Sławińskiej, taniec murzynów, występ dzieci murzyńskich, oraz pochod przez salę całej kawałkady.

Dzisiaj i jutro „Karnawał Królewski”. Premiera „Aidy” — Verdi'ego wyznaczona na koniec b. tygodnia.

Przedstawienia szkolne. W sobotę najbliższą dla szkół dyrekcja wystawia prze-zabawną komedię Kraszewskiego „Radziwiłł panie kochanku”.

Teatr Wielki

Dzisiaj

Karnawał królewski
operetka revue Nelsona
z W. Kawecką.

Początek o 8 w.

XIII Poranek Operowy.

Pod dobrą datą poranki roku obecnego rozpoczęto: pełno publiczności i zapalul Great attraction koncertu był pan Peter, b. wileński art. dramatyczny, składając to sui generis egzamin po 1 1/2 letnim pobycie we Włoszech na studjach. Praca ucznia i nauczyciela nie była daremną. Głos (boh. tenor) zaczął się wyrównywać, emisja jest na bardzo dobrej drodze, nuty wyższe już są upozowane, dykcja wyraźna. Czego więcej? Pracy tylko i wyrobienia oddechu i piano. Może za dużo temperamentu artysta wkłada w każdą nutę? Ale to dowodzi, że w swym czasie temperament, hamowany szkołą, będzie użyty tam, gdzie jest niezbędny. Wierzymy, że operze polskiej przybędzie poważny śpiewak — o ile studia będą przedłużone.

Pani Carmarie — jak zwykle — finezyjną swą szkołą w wykonaniu pieśni słowiańskich i koloratury — zmuszała słuchaczy do bisów.

Pan Krugłowski miał powodzenie

Z kraju i zagranicy.

Z CAŁEJ POLSKI.

— **Odczyt Marszałka Piłsudskiego.** Wczoraj Marszałek J. Piłsudski wygł. w Warszawie odczyt „O dowodzeniu taktycznym”. W następnym poniedziałek dn. 26 b. m. odbędzie się dalszy ciąg prelekcji Marszałka Piłsudskiego „O dowodzeniu większymi jednostkami”.

— **Scalenie gruntów.** Wydział meljoracyjno-pomiarowy centralnego zw. kółek rolniczych w Warszawie (Tamka 1) otrzymał upoważnienie ministerjum reform rolnych go zawodowego wykonywania scalania gruntów na całym terenie Rzeczypospolitej Polskiej.

Wszelkie zgłoszenia na poszczególne prace scaleniowe C. Z. K. R. wykonywa przy pomocy własnego personelu technicznego t. j. upoważnionych specjalistów geometrów-komasatorów.

— **Katastrofa samolotu w Grudziądzu.** W tych dniach wydarzyła się w Grudziądzu katastrofa samolotowa. Samolot wojskowy włoskiego typu Biella ześlizgnął się na skrzydło i runął na rolę. Aparat się rozbił, a znajdujący się w nim pilot instruktor wyższej szkoły pilotów w Grudziądzu sierżant Eder, jeden z najrzeczniejszych pilotów polskich, zabił się na miejscu. Nieboszczyk liczył około 25 lat.

— **Przemycanie dolarów.** Śledstwo w sprawie przemycania dolarów

— szczególnie zaś po wykonaniu egzotycznej „Orymandji” Bukke’go i „Kocham cię” Griega. A. Miller.

WÓJSKOWA.

— **Przemianowanie chorążów na podporuczników.** Zostanie wkrótce wydane rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o przemianowaniu chorążych na oficerów (podporuczników). Będzie to dotyczyło chorążych, którzy zdobyli w ostatnich latach naukowy cenzus oficerski (6 klas), ukończyli centralną szkołę podoficerską, oraz mają bardzo dobrą opinię przełożonych.

Upřednio już podległa przemianowaniu inna grupa chorążych, mianowicie ci z nich, którzy w 1921—1922 ukończyli kurs I lub II szkoły oficerskie w Grudziądzu, posiadali cenzus 6 klasowy i dobrą opinię.

W ten sposób przestanie po pewnym czasie istnieć w wojsku szarża chorążych.

WYPADKI I KRADZIEŻE.

— **Pilnujcie bieliznę.** Wczoraj znowu ze strychu domu Nr. 45 przy ulicy Wielkiej niewykryci sprawcy zdjeli rozwieszoną bieliznę p. Tekli Zacharzewskiej. Poszkodowana straty oblicza na 300 zł.

— **Sprzeniewierzenie.** P. Petronela Baturowa, zamieszkała przy ul. Witoldowej, Nr. 6 zawiadomiła policję, iż jej służący Mikołaj Kulikowski, zamieszkały przy ul. Subocz Nr. 1 miał złecone przywieść z Sorok-Tatarów drzewo opałowe, produkta spożywcze i garderobę.

Mimo jednak powrotu do Wilna rzeczy powierzone K. niedostarczył właścicielowi, a według informacji sprzeniewierzył je.

Poszkodowana straty ocenia na 400 zł.

Z PROWINCJI.

— **Ołbrzymi pożar wsi.** Z Dziesny donoszą iż dn. 15 m. b. we wsi Szumniełcze, gm. Głębockiej wybuch prawdopodobnie wskutek nieostrożnego obchodzenia się z ogniem, pożar w stodole Józefa Izodko.

Silny wiatr przetrzącił płomień na sąsiednie budynki, szerząc pożogę na całą wieś.

W rezultacie pastwą rozszalałego żywiołu stały się 10 domów mieszkalnych oraz stodoł ze sprzętami i plonami.

Straty ołbrzymie, jednak dotąd nieobliczone.

z Warszawy do Rygi przez bank braci Silberfeldów prowadzone jest bardzo skrupulatnie. Władze badają szczegółowo księgi i sprawdzają czy istniały podstawy do udzielenia zezwoleń na wywóz walut po za granicę kraju bank w wielu bowiem wypadkach z zezwoleń korzystał.

Aresztowani wice dyrektor banku i kierownik wydziału walutowego Powszechnego banku depozytowego przebywają wbrew pogłoskom nadal w więzieniu. W tej chwili ustala się stopień ich winy.

Władza skarbowe, zgodnie z ustawowo przewidzianymi warunkami, mają przyznać część sumy z przychwyconych dolarów tym urzędnikom pocztę, którzy faktycznie przyczynili się do zdemaskowania przemytniczej akcji.

Z ZAGRANICZY.

— **Proces Matteotiego.** W. B. podaje, że według najnowszych informacji, proces przeciwko mordercom Matteotiego odbędzie się z końcem lutego przed sądem przysięgłych w Rzymie. Przesłuchanych będzie około 200 świadków. Proces potrwa przez dwa miesiące.

— **Trzęsienie ziemi.** Z Konstantynopola donoszą: w czasie trzęsienia ziemi, o którym donoszono onegdaj w okolicy Ardehan - Ardash, 200 ludzi straciło życie. Ludność obozuje na wolnym powietrzu. Sytu-

acja jest poważna, ponieważ panują silne mrozy, dochodzące do 17 stopni.

— **Manifestacja w Berlinie.** Wczoraj miały w Berlinie miejsce olbrzymie manifestacje: z jednej strony komunistyczne, w których wzięło udział 25,000 osób, z drugiej monarchistyczne, które ściągnęły 10,000 osób.

Pomimo bardzo wojowniczych okrzyków, wydawanych przez obie partje, do żadnych scysyj nie doszło; manifestanci poddawali się zupełnie biernie rozporządzeniom policji.

— **Jak za dawnych czasów.** Z Singapore donoszą o napadzie 30 korsarzy na statek „Hangwa” żeglujący pod angielską flagą. Statek ten był własnością pewnego Chińczyka. Gdy odbił od brzegu po 5 dniach podróży, korsarze, którzy wsiadli w porcie jako zwykli podróżni, uwieźli kapitana i załogę, których następnie wysadzili na jakimś pustkowiu.

Podróżnym nic się nie stało. Przez trzy dni byli korsarze panami statku, poczem zostali schwytani.

— **Pociąg wpadł w rzekę.** Niedaleko Dijon we Francji zdarzyła się

katastrofa. Pociąg osobowy wpadł do rzeki, 5 osób zostało zabitych, 13 rannych.

Rozmaitości.

Nowa wyprawa do bieguna północnego.

Podróżnik angielski Grettir Algrarsson z Kolubji brytańskiej czyni już przygotowania do nowej ekspedycji na biegun północny. Podstawą akcji jest Liverpool. Algrarssowi przyrzeczono bardzo szeroką

pomoc. Akces do udziału w trzeciej podróży Algrarssona do bieguna zgłosił m. in. pułkownik Worsley, jeden z pionierów ekspedycji Shakeltona.

Ekspedycja Algrarssona posługiwać się będzie okrętem „Iduna”, przysposobionym do dalekich podróży wśród lodowców. Dopiero w odległości 800 mil od bieguna Algrarsson zamierza użyć aeroplanu.

Redaktor Józef Batorowicz.

Dr. W. Legiejko

Choroby wewnętrzne. Spec. płuc i żołądka. Przyjmuje od 9—11, 6^{1/2}—7^{1/2} wiecz. Ul. Ad Mickiewicza 21, m. 1.

KINO-TEATR „**HELIOS**”
ul. Wileńska 38.

Dzisiaj cud-film 14 aktów 2 epoki razem całość. Gigantyczna atrakcja światowa
DZIESIĘCIORO PRZYKAZAŃ w 2-ch epokach — 14 aktów w jednym seansie.
I. **Biblijna.** 6 akt. Film potęgi miłosierdzia **Stwórcy** wszechświata. Mojżesz. Wyzwolenie. Przejście przez Morze Czerwone. Nadanie „X przykazań”. Złoty cielec, Wakcha-nalja. II. **Nowoczesna.** Wielki erotyczny dramat w 8 aktach z życia współczesnego i rozgrywa się w 1924 r. w San-Francisco. Kto nie widział tego arcydzieła — ten nic nie widział. Początek seansów o godz. 4, 7 i 9.30 wiecz.

KINO-TEATR „**Piccadilli**”
UL. WIELKA 42.

KINO-TEATR „**POLONJA**”
Mickiewiczza 22. Dyrekt. G. Slepjan

Dzisiaj dawno oczekiwana premjera.

B-cia ALSZWANG

Wilno, ul. Wielka 42. SP. AKC. Telef. 882

**Ponad 1000 par
bucików i półbucików damskich
oraz pantofli rannych
sprzedajemy
z ustępstwem
od 20 do 50%**

PORADNIA

Polskiego Zrzeszenia Lekarzy Specjalistów
ul. Garbarska 3, II piętro, telef. 688.

Specjalność	P. p. Lekarze	Poniedz.	Wtorek	Sroda	Czwartek	Piątek	Sobota
Chor. Wewnętrzne	Dr. E. Budzyński	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6
	„ K. Kisiel	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5
Choroby płuc	„ P. Ptaszyński	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}	9 ^{1/2} -10 ^{1/2}
	„ W. Umieśtowski		1 ^{1/2} -2 ^{1/2}			1 ^{1/2} -2 ^{1/2}	
Choroby chirurgiczne	„ J. Janowicz	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6	5-6
	„ J. Dowgiałło	4-5				4-6	
Choroby kobiece i aku-szerja	„ M. Moszyński			5-6	5-6		
	„ J. Dobrzański	4-5	4-5	4-5	4-6	4-5	4-5
Choroby dziecięce	„ A. Erdmanow	6-7				6-7	6-7
	„ E. Iszora	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5
Choroby nerwowe	„ J. Hurynowicz	6-7					
	„ A. Malinowski		5-6			5-6	5-6
Choroby oczu	„ I. Abramowicz	4-6			4-5		
	„ J. Cumft	11 ^{1/2} -12 ^{1/2}		2 ^{1/2} -3 ^{1/2}		11 ^{1/2} -12 ^{1/2}	1 ^{1/2} -3 ^{1/2}
Chor. uzu, gardła i nosa	Cz. Czarnowski	5-6		5-6		5-6	
Chor. skórne i weneryz.	„ M. Mienicki	3-4		3-4			3-4
	„ K. Sokółowski	4-5		4-5			4-5
Zębów i jamy ustnej	Lekarz-Dent. W. Fiedorowicz	11-1			11-1		11-1

PRACOWNIA BAKTERJOLOGICZNA

Analizy przyjmuje od godz. 9—7 wiecz.

Leczenie lampą kwarcową.

Polski Bank Rzemieślniczy w Wilnie

Sp. z ogr. odp. Wileńska 27.

Czynny w poniedziałki, środy i piątki

od godz. 5-ej do 7-ej wiecz.

Udziela pożyczek od (25 do 500) złotych) rzemieślnikom, sklepikarzom, właścicielom doróżek i wozów ciężarowych, ogrodnikom i t. p.

Ułatwia nabywanie narzędzi pracy.

Przyjmuje oszczędności drobne (od 1 złotego) i lokaty większe na odpowiednie oprocentowanie ze zwrotem na termin lub na każde żądanie.

Posiada dla użytku swych członków różne wydawnictwa fachowe.

Za Radę Nadzorczą
Zygmunt NAGRODZKI
Prezes

Za Zarząd
Franciszek WALICKI
w/z. Prezesa.

„VESTA”

Bank Wzajemnych Ubezpieczeń

zał. 1873. Poznań zał. 1873.

ODDZIAŁ w WILNIE, Jagiellońska 8.

Ubezpieczenia życiowe,
od wypadków, odpowiedzialności
prawnej, auto casco od ognia
i gradu.

Biuro podań i przepisowań na maszynach St. Grabowskiego

Wilno, Mickiewicza 4, róg Garbarskiej,
telefon 82

przyjmuje wszelkie prace
w powyższym zakresie.

Pierwszorzędny
krawiec damski
M. KORSAK
ul. Kalwaryjska 7-16
Specjalność: KOSTJUMY
i PŁASZCZE.
Od 1 stycznia obstalunki są
przyjmowane ze zniżką do
50 proc.

PRACOWNIA
ZĘBÓW sztucznych
L. MINKIERA,
ul. Wileńska 21.

Repartyrantka-Polka,
poszukuje pracy do hotelu,
kawiarni, gospodyni w gos-
podarstwie domowym, bony
do dzieci, bileterki do kina
lub teatru. Antokolska Nr.
54 a dla l. R.

MALARZ pokojowy i szyldów

W. Woźnicki

Wilno, ul. Wileńska Nr. 17
przyjmuje i wykonywa wszelkie roboty
w zakres malarstwa i szyldów wchodzące.